

Propozycje kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego projektem planu

wynikające z Analizy Uwarunkowań Zagospodarowania
Przestrzennego Polskich Obszarów Morskich

Gdańsk-Gdynia, luty 2017

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

WPROWADZENIE

Analiza Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego Polskich Obszarów Morskich (AUZPPOM 2017) została sporządzona w okresie lipiec 2016 – luty 2017 roku jako pierwszy etap Opracowania projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000. Zadanie to zostało zlecone w postępowaniu przetargowym konsorcjum w składzie Instytut Morski w Gdańsku i Morski Instytut Rybacki - Państwowy Instytut Badawczy w Gdyni przez Dyrektorów Urzędów Morskich w Szczecinie, Słupsku i Gdyni, w imieniu których działał Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni. Została ona wykonana zgodnie z:

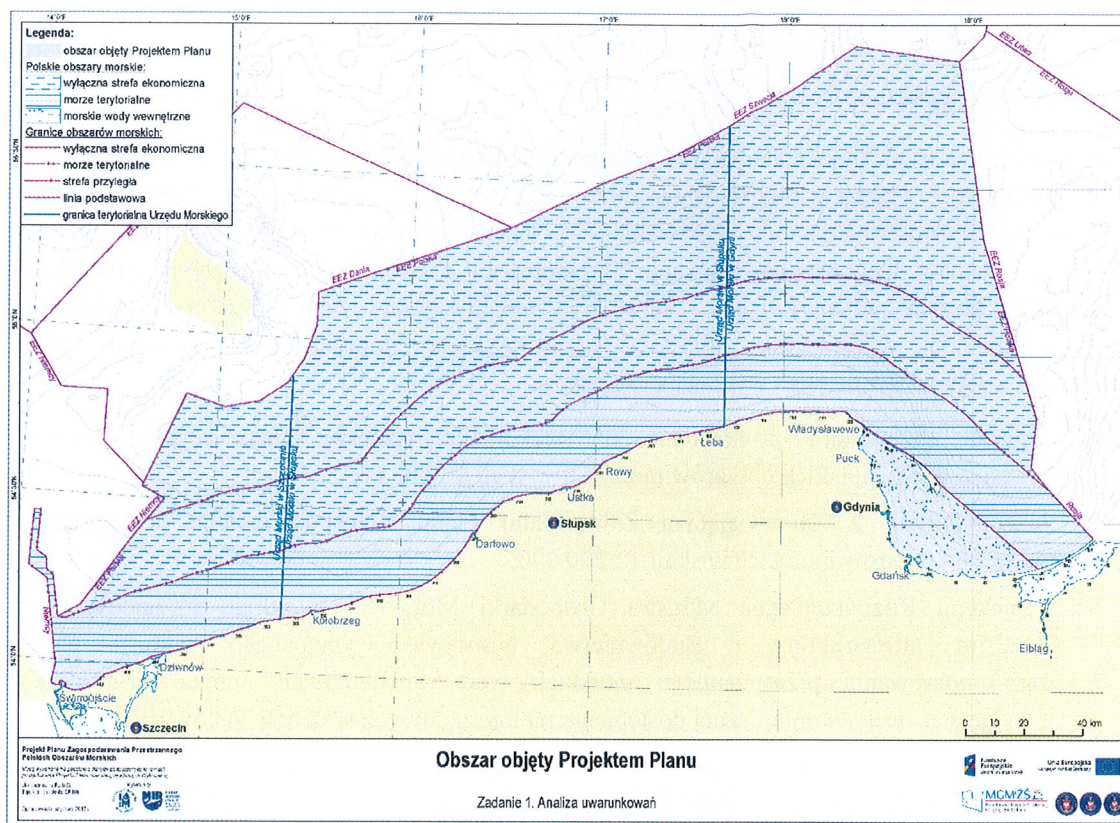
- Opisem Przedmiotu Zamówienia na wykonanie projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000,
- Uzgodnionymi z Zamawiającym Załoženiami planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000,
- Projektem Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dostępnego na internetowych stronach rządowych.

Informacje zawarte w Analizie posłużą do sporządzenia planu/planów zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich. Analiza stanowi zbiór najlepszej dostępnej, niezbędnej w tym celu wiedzy. Przeprowadzono w niej kartowanie nie tylko istotnych cech przyrodniczych, oceanograficznych czy geologicznych polskich obszarów morskich, lecz również obecnych i planowanych sposobów ich wykorzystania. Analiza nie przesądza jednak jakie rozwiązania zostaną przyjęte w planach przestrzennych obszarów morskich RP ani jakie plany, i dla których akwenów, zostaną sporządzone. Jednakże ze względu na swoją zawartość treściową będzie ona miała istotne praktyczne znaczenie przy sporządzaniu tych planów, np. przy analizie konfliktów i synergii oraz przy formułowaniu niezbędnych rozwiązań planistycznych. Rozstrzygnięcia projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000 muszą bowiem uwzględniać informacje wynikające z tej Analizy oraz sporządzonego wcześniej *Studium Uwarunkowań. Zagospodarowania Przestrzennego Polskich Obszarów Morskich wraz z analizami przestrzennym* (2015) w zakresie w jakim Studium nie zostało zaktualizowane w ramach niniejszej Analizy.

Analiza będzie uaktualniana wraz z postępem prac nad sporządzeniem projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000.

Delimitacja obszaru analizy

Analiza obejmuje polskie obszary morskie w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej* (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 2145 z późn. zm.), w części odnoszącej się do wyłącznej strefy ekonomicznej i morza terytorialnego RP oraz pasa wód morskich położonego pomiędzy linią podstawową morza terytorialnego i granicami działek ewidencyjnych obszaru lądowego przylegających do wód morskich. Opracowanie obejmuje również morskie wody wewnętrzne Zatoki Gdańskiej, o których mowa w art. 4 pkt. 2 ww. ustawy. Przedmiotem Analizy nie są wody w granicach portów oraz Zalewów Szczecińskiego i Wiślanego (**Rycina 1. 1**).

Rycina 1. 1. Granice obszarów morskich RP oraz granice jurysdykcji Dyrektorów Urzędów Morskich w Szczecinie, Słupsku i Gdyni

Źródło: Instytut Morski w Gdańsku.

Zakres Analizy

Celem Analizy było zebranie i przeanalizowanie informacji dla potrzeb sporządzenia projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000. Zakres dokumentu obejmuje zagadnienia, o których będzie rozstrzygał plan:

- sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia;
- transport morski;
- infrastruktura techniczna;
- ochrona środowiska i przyrody;
- dziedzictwo kulturowe;
- rybołówstwo;
- akwakultura;
- pozyskiwanie energii odnawialnej i inne formy energetyki czerpiące korzyści z obszarów morskich;
- poszukiwanie, rozpoznawanie złóż kopalin oraz wydobywanie kopalin ze złóż;
- turystyka, sport i rekreacja;
- obszary wojskowe.

Powyższe zagadnienia są analizowane przy uwzględnieniu uwarunkowań oceanograficznych i przyrodniczych oraz zagospodarowania przestrzennego gmin nadmorskich ze szczególnym naciskiem na charakterystyki pasa nadbrzeżnego. Uwzględniono również uwarunkowania wynikające

ze składowania broni chemicznej w obszarach morskich oraz projektowanych wielkich projektów hydrotechnicznych w tym kanału żeglugowego łączącego Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską.

AUZPPOM 2017 identyfikuje i opisuje również zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia w sposobie korzystania z obszarów morskich wynikające z przepisów odrębnych oraz zawiera opis dotychczasowego użytkowania akwenów:

- a. informacje, które akweny są wykorzystywane pod określone rodzaje działalności i czy nie istnieje konflikt z inną działalnością;
- b. informacje na temat potencjalnych konfliktów między określonymi działalnościami, które mogą występować na poszczególnych akwenach.

Przedmiotem opisu są także inne ważne uwarunkowania wynikające z przeprowadzonych analiz, szczególnie tych dotyczących przyszłego użytkowania obszarów morskich zidentyfikowanych w wyniku badania dokumentów planistycznych, strategicznych i koncepcyjnych, wydanych pozwoleń etc.

Analiza została sporządzona na podstawie następujących materiałów planistycznych:

- a. danych przestrzennych i źródłowych opracowań kartograficznych,
- b. opracowań przedstawiających dotychczasowe użytkowanie akwenów oraz obszarów przyległych, dotyczących w szczególności:
- c. wydanych pozwoleń, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1 ustawy z 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich RP i administracji morskiej*,
- d. uzgodnień, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich RP i administracji morskiej*,
- e. opracowań, analiz, prognoz, przyjętych studiów, koncesji i decyzji wydanych przez właściwe organy dla pasa nadbrzeżnego obszaru objętego planem,
- f. planów zagospodarowania przestrzennego województw, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów lądowych przyległych do obszaru objętego planem jak również strategii rozwoju województw przyległych:
- g. krajowych dokumentów strategicznych w tym,
 - koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
 - programów zadań rządowych, o których mowa w art. 48 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778, z późn. zm.¹),
 - rządowych dokumentów strategicznych.

¹ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 904, 961, 1250 i 1579.

Propozycje kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego projektem planu

Wynikające z krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych i planistycznych

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych powinien wziąć pod uwagę ustalenia Polityki morskiej RP do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), która wskazuje na priorytetowe znaczenia żeglugi, rozwoju portów oraz bezpieczeństwa i ochrony żeglugi w wykorzystaniu obszarów morskich RP.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych powinien wziąć również pod uwagę ustalenia pozostałych krajowych dokumentów strategicznych, tj. Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK), Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (obecnie Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju) oraz dziewięciu strategii zintegrowanych, w szczególności tych dotyczących transportu, bezpieczeństwa energetycznego i bezpieczeństwa narodowego. Wynika z nich rozwój transportu morskiego, energetyki, w tym energetyki jądrowej zlokalizowanej nad morzem (a więc wykorzystującej obszary morskie).

Zakładając pojawienie się nowych użytkowników obszarów morskich, oraz mając na uwadze potrzebę bezpieczeństwa żeglugi i potrzebę zachowania swobodnej przestrzeni dla innych tradycyjnych i nowych użytkowników przestrzeni morskiej, plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych powinien dążyć do dostosowania tras żeglugowych (zarówno obowiązkowych, zalecanych jak i zwyczajowych) do prognozowanej sytuacji nawigacyjnej. Plan powinien wskazać nowe miejsca odkładania urobku pochodzącego np. z pogłębiania torów wodnych czy rozbudowy elementów portowych.

Rozwój energetyki natomiast wymaga odpowiednich terenów dostosowanych do jej potrzeb, ale także minimalizujących skalę potencjalnych konfliktów przestrzennych. To kryterium powinno być jednym z najważniejszych przy wyznaczeniu odpowiednich lokalizacji w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000. Wzrośnie także zapotrzebowanie na przestrzeń dna morskiego dla morskiej infrastruktury przesyłowej (kable i rurociągi), co oznacza konieczność uporządkowania przestrzennego ich rozwoju w tym planie.

Istotną kwestią jest także kształtowanie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, które ułatwi adaptację do zmian klimatycznych i zapobiegać będzie (lub spowalniać) erozji brzegów. Taki kierunek rozwoju zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego projektem planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000 wynika m.in. z Programu Ochrony Brzegów oraz Strategicznego Planu Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na Zmiany Klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Z analiz dokumentów lokalnych i samorządu wojewódzkiego wynika potrzeba rezerwowania przestrzeni morskiej na rozwój turystyki morskiej i nadmorskiej oraz na zamiar inwestowania w rozbudowę portów i infrastruktury technicznej w tym przesyłowej. Oznacza to możliwość zaistnienia silnych konfliktów między np. potrzebami ochrony brzegów a zamiarami rozbudowy infrastruktury turystycznej w postaci mól, pomostów i traktów spacerowych. Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych powinien wziąć pod uwagę te konflikty. Należy rozważyć potrzebę sporządzenia planów lokalnych w obszarach o szczególnym nasileniu konfliktów.

Konflikty mogą pogłębiać także regulacje dotyczące obszarów zamkniętych czy ograniczonego użytkowania. Przy opracowywaniu projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000 należy więc wziąć pod uwagę informacje na temat obszarów organicznego użytkowania i uwidocznić te obszary w rysunku planu i przedstawić naturę ograniczeń w treści planu. W przypadku ograniczeń czasowych należy rozważyć możliwości alternatywnego wykorzystania tych obszarów w okresie, gdy ograniczenia nie obowiązują.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych powinien zarezerwować obszary morskie niezbędne do zachowania rybołówstwa jako istotnej funkcji miejscowości nadmorskich, i pozwalających na zapewnienie warunków bezpiecznej migracji ryb dwuśrodowiskowych, oraz zachowanie spójności systemu ekologicznego i jego powiązań z systemem europejskim oraz trwałości szczególnie cennych dla regionu i w skali ponadregionalnej (po europejską), przyrodniczych obszarów chronionych. Jest to szczególnie ważne w kontekście w Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich i uregulowań ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

Ponadto plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych powinien uwzględnić występowanie źródeł poważnych awarii skoncentrowanych w rejonie Trójmiasta oraz Słupska, jak również występowanie w obszarze nadmorskim infrastruktury związanej z bezpieczeństwem państwa.

Wynikające z uwarunkowań środowiskowych

Polskie obszary morskie charakteryzują się dobrymi zasobami wiatru o równomiernym rozkładzie przestrzennym energii i tendencji wzrostowej wraz ze wzrostem odległości od brzegu. Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien te zasoby chronić.

Zasoby energii z prądów i fal, ze względu na brak odpowiednich technologii ich wykorzystania, nie mają charakteru zasobów perspektywicznych. Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien jednak zachować taką możliwość na przyszłość, szczególnie w obszarach gdzie instalacje produkujące energię z falowania (jak i z prądów) nie będą stanowić znaczącej przeszkody dla innych sposobów korzystania z morza, zwłaszcza dla żeglugi i rybołówstwa czy rekreacji na obszarach przybrzeżnych. Właściwą metodą jest zapewnienie jak największej powierzchni polskich obszarów morskich bez trwałej zabudowy (sztuczne wyspy i konstrukcje). Plan powinien także dopuścić tylko takie kierunki zagospodarowania, które nie zwiększają negatywnego oddziaływanie fal na brzeg i nie naruszają pozytywnego oddziaływania prądów morskich na procesy morfodynamiczne kształtowania się brzegu morskiego (tak by przez rozstrzygnięcia planu nie pogłębiać zjawiska erozji).

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien chronić rozpoznane i udokumentowane złoża surowców mineralnych przed takimi formami użytkowania, które uniemożliwią ich wykorzystanie w przyszłości. Ponieważ wydobycie ze złóż perspektywicznych może być mocno oddalone w czasie należy zdecydować o tymczasowych formach użytkowania tej przestrzeni, nie kolidujących z jej funkcją podstawową. Należy zapewnić możliwość prowadzenia badań na obszarach złóż perspektywicznych prowadzących do pełnego rozpoznania ich zasobów, przez nadanie tym działaniom funkcji dopuszczalnej lub podstawowej.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien zapewnić ochronę i spójność siedlisk w polskich obszarach morskich oraz całego obszaru Morza Bałtyckiego. Aktualnie ze względu na brak danych, nie jest możliwe szczegółowe wyróżnienie siedlisk dennych w polskich obszarach morskich, na poziomach wyższych niż poziom trzeciej klasyfikacji EUNIS. Plan

zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien więc stosować zasadę przecznościową w tym zakresie.

W planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić rejon najcenniejsze pod względem przyrodniczym, które w wielu wypadkach pokrywają z obszarami objętymi ochroną w ramach Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Należy tym obszarom nadać funkcje podstawową ochrony środowiska i przyrody.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien chronić rejon Rynny Słupskiej jako obszar cenny pod kątem makrozoobentosu i wschodnie wody przygraniczne będące ważnym zimowiskiem ptaków. Na ww. akwenach nie powinny być prowadzone działania skutkujące pogorszeniem ich stanu ekologicznego.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien zabezpieczać możliwość realizacji zapisów planów ochrony obszarów Natura 2000.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien zapewnić łączności między siedliskami w takim zakresie na ile wspomaga to dobry stan środowiska morskiego.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien zabezpieczać przestrzeń zarówno pod prowadzenie badań środowiskowych obszarów mało rozpoznanych jak i wykonywanie badań w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Wynikające z analizy przyległych obszarów lądowych

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić rosnącą antropopresję w okolicach metropolii Szczecina i Trójmiasta. W tych obszarach przestrzeni morską trzeba gospodarować szczególnie oszczędnie, zapewniając jednak możliwości rozwoju regionalnym kołom zamachowym, tj. portom i rekreacji. Należy położyć szczególny nacisk, np. na ochronę trzcinowisk czy ujść lokalnych rzek, jako cennym ekologicznie obszarom morskim w bliskości metropolii (1-2 godz. dojazdu). Obszary o nasilonej presji wymagają bardziej szczegółowych rozwiązań niż te możliwe do zaproponowania w planie w skali 1:200 000 dlatego należy rozważyć opracowanie dla nich planów szczegółowych.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić rosnącą antropopresję w gminach turystycznych (np. Krynica Morska, Rewal, Ustronie Morskie, Mielno, Międzyzdroje, Dziwnów, Sopot i Sztutowo). Aby zachować ich bazę ekonomiczną należy wodom przy granicach tych gmin nadać funkcje podstawową turystyki, sportu i rekreacji przy poszanowaniu stanu środowiska naturalnego. Obszary o nasilonej presji wymagają bardziej szczegółowych rozwiązań niż te możliwe do zaproponowania w planie w skali 1:200 000, dlatego należy rozważyć opracowanie dla nich planów szczegółowych.

W wodach przylegających do gmin doświadczonych upadkiem rybołówstwa, ucieczką mieszkańców czy niskim poziomem przedsiębiorczości plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien stwarzać warunki dla lokowania tu nowych form czerpania pożytków z morza, szczególnie tych zapewniających całoroczne zatrudnienie. Funkcją podstawową powinna być turystyka, sport i rekreacja oraz jeśli to możliwe akwakultura. Należy zapewnić warunki przestrzenne dla utrzymania rybołówstwa przybrzeżnego.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien zapewnić istnienie dotychczasowych i rozwój nowych kotwicowisk i torów wodnych prowadzących do portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki RP pozwalających na przyjmowanie największych wchodzących na Bałtyk jednostek pływających oraz zwrócić uwagę na bezpieczeństwo nawigacji

w sytuacji rosnącej intensywności żeglugi na torach podejściowych i wzrostu wielkości pływających jednostek. Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien rezerwować teren pod rozwój w kierunku morza portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki RP.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić możliwość utrzymania bezpiecznego podejścia do pozostałych portów i przystani od strony morza oraz zachowania, niezbędnych dla swoich potrzeb składników akwatorium (red, kotwicowisk, obrotnic). Rezerwa przestrzeni morskiej na rozwój tych portów powinna być jednak dostosowana do możliwości pojawienia się nowych funkcji, w tym budowy nowych marin, obsługi farm wiatrowych, wydobywania węglowodorów czy aktywizacji przeładunków. Ze względu na wielkość, dostępność od strony morza i lądu, parametry techniczne, pełnione funkcje i rezerwy w wykorzystaniu nabrzeży i terenów portowych dotyczy to w pierwszym rzędzie portów w: Kołobrzegu, Darłowie, Ustce i Władysławowie.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić także potrzeby związane z zapewnieniem dobrej dostępności obu zalewów: Szczecińskiego i Wiślanego do Bałtyku i portów lokalnych tam zlokalizowanych. Należy uwzględnić potrzebę zapewnienia możliwości powstania kanału żeglugowego łączącego Zatokę Gdańską i Zalew Wiślany, jeśli decyzja taka zostanie podjęta.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić rzeki Przymorza, jako ważne korytarze ekologiczne i zapewnić ich drożność od strony morza w zgodzie z koncepcją błękitnych korytarzy ekologicznych. Należy zwrócić uwagę na mieszczące się na lądzie biocentra i strefy buforowe oraz pozostałe obszary o najwyższej wartości przyrodniczej, tak aby minimalizować negatywne oddziaływanie na nie od strony obszarów morskich.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien zabezpieczyć przestrzeń pod akwakulturę służącą ochronie środowiska morskiego w obszarach przyległych do terenów rolniczych np. w ujściu Wisły i Odry.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien umożliwić prowadzenie prac związanych z zabezpieczeniem przeciwozryjnym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym na odcinkach brzegu wskazanych w ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego Programu ochrony brzegów morskich (tj. Dz. U. 2016 r. poz. 678) umożliwiając wykonanie zadań przewidzianych Programem ochrony brzegów morskich na lata 2004-2023 jak również zapisów Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły i dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841 i Dz. U. z 2016 r. poz. 1938).

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić następstwa procesów erozji na brzegach klifowych (stopniowe cofanie się korony klifów, ich podnóże i linii brzegowej).

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien dopuścić tylko takie kierunki zagospodarowania, które nie zwiększają presji na brzeg i jego zaplecze (tak by przez rozstrzygnięcia planu nie pogłębiać zjawiska erozji).

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien chronić obszary nagromadzeń piasków na dnie morskim, nadające się do sztucznego zasilania, przez zagwarantowanie na tych obszarach funkcji podstawowej wydobywania piasku na potrzeby ochrony brzegu. Należy wykluczyć wykorzystanie tych akwenów na cele składowania urobku (kłapowiska) jak również układania kabli i rurociągów, sytuowania budowli, sztucznych wysp i konstrukcji.

Wynikające z analizy aktywności rybackiej i zasobów ryb komercyjnych

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić następujące potrzeby:

- podtrzymanie zasobów ryb eksploatowanych przez rybołówstwo poprzez zabezpieczenie funkcji obszarów potencjalnych tarlisk ważnych komercyjnie ryb (trących się pelagicznie jak również płytkowodnie) oraz obszarów ważnych żerowisk ryb demersalnych;
- podtrzymanie zasobów ryb eksploatowanych przez rybołówstwo poprzez zabezpieczenie funkcji podstawowej dla korytarzy migracyjnych ryb dwuśrodowiskowych w ujściach rzek i innych cieków;
- zabezpieczenie przynajmniej funkcji dopuszczalnej rybołówstwa na obszarach, na których znajdują się łowiska istotne dla rybołówstwa przybrzeżnego (jednostki rybackie do 12 metrów długości);
- zabezpieczenie przynajmniej funkcji dopuszczalnej rybołówstwa na obszarach, na których znajdują się łowiska istotne dla rybołówstwa operującego jednostkami powyżej 12 metrów długości;
- zabezpieczenie przynajmniej funkcji dopuszczalnej na obszarach głównych tras jednostek rybackich z portów na łowiska;

Największym i nierozwiązanym do tej pory konfliktem przestrzennym są potrzeby wynikające z przestrzennych form ochrony migrujących i zimujących ptaków morskich w ramach ochrony w ramach sieci NATURA 2000 a rybołówstwem przybrzeżnym. Projekty planów ochrony morskich obszarów N2000 wynikające z Dyrektywy Ptasiej wzbudziły kontrowersje w środowisku rybackim i nie doprowadzono do uzgodnienia stanowisk. Ponadto rybołówstwo przybrzeżne raportujące miejsca połowów w bardzo niskiej rozdzielczości tzw. statystycznych kwadratów rybackich wymaga dodatkowej analizy określającej lokalizację istotnych łowisk w wyższej rozdzielczości przestrzennej. Analiza taka jest aktualnie realizowana w ramach projektu Planu. Plan zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000 powinien uwzględniać rozwiązania, które zostaną zawarte w zaktualizowanych i następnie przyjętych planach ochrony morskich obszarów NATURA 2000. W przypadku braku tychże planów ochrony, Plan zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1 : 200 000 powinien zawierać ogólne zalecenia dotyczące monitoringu skali i miejsc największej eskalacji konfliktu.

Na obszarach, które nie zostały określone jako łowiska dla rybołówstwa żadnego typu, funkcja ta powinna być dopuszczona, o ile nie wykluczają jej przepisy odrębne. Pomimo, że aktualnie rybołówstwo preferuje niektóre obszary POM, nie można wykluczyć, że w przyszłości wskutek zmian środowiskowych, technicznych lub socjo-ekonomicznych, zmieni się również obszar preferowanych łowisk. W Planie należy dążyć do minimalizacji konfliktu rybołówstwa z inwestycjami poprzez minimalizację zasięgu obszarów, na których rybołówstwo będzie wyłączone, pozostawiając szczegółowe rozwiązania dotyczące np. dopuszczalnych technik połowu dla określonych lokalizacji i rozwiązań technicznych.

W Planie należy również uwzględnić optymalne trasy jednostek na oddalone łowiska z głównych portów rybackich. Należy dążyć do uwzględnienia dopuszczenia funkcji przemieszczania się jednostek rybackich na łowiska Basenu Bornholmskiego oraz Rynny Słupskiej w ramach każdej planowanej inwestycji wielkoskalowej.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien przewidzieć potrzebę dopuszczenia akwakultury przy wykorzystaniu infrastruktury projektowanych morskich farm wiatrowych.

Wynikające z analizy potrzeb transportu morskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uporządkować żeglugę zgodnie z wymogiem oszczędnego gospodarowania przestrzenią morską.

Przy nadawaniu funkcji podstawowej transportu morskiego w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić międzynarodowe szlaki żeglugowe zatwierdzone przez IMO oraz tzw. szlaki zwyczajowe oraz kierować się wymogiem zapewnienia:

- możliwości żeglugi jachtów morskich i innych małych jednostek w żegludze turystycznej, która skupiać się będzie w pasie przybrzeżnym wzdłuż wybrzeża,
- obsługi platform poszukiwania i wydobywania węglowodorów szczególnie z portów Gdańsk i Władysławowa oraz obsługi nowopowstających farm wiatrowych,
- nieskrępowanej żeglugi między punktami bazowymi sieci TEN-T jako połączenia pretendujące do otrzymania statutu „autostrad morskich”.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych transportu morskiego w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy antycypować potrzebę dostosowania tras żeglugowych (zarówno obowiązkowych, zalecanych jak i zwyczajowych) do przyszłej sytuacji nawigacyjnej (tj. biorąc pod uwagę możliwość pojawienia się nowych użytkowników obszarów morskich, bezpieczeństwo żeglugi i potrzebę zachowania swobodnej przestrzeni dla innych tradycyjnych użytkowników przestrzeni morskiej np. rybaków). Należy także brać pod uwagę przyszłe prace zmierzające do rozszerzenia i modyfikacji stref separacji, czy też modyfikacji przebiegu uznanych tras głębokowodnych i rezerwować pod nie przestrzeń morską.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych transportu morskiego sztucznych wysp i konstrukcji w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa i efektywności żeglugi biorąc pod uwagę cały cykl życia farmy wiatrowej (tj. również bezpieczeństwo żeglugi po zaprzestaniu jej eksploatacji) i bezpieczeństwo oraz minimalizowanie konfliktów z innymi formami wykorzystywania przestrzeni morskiej (np. infrastruktura liniowa, rybołówstwem, obroną narodową). Należy także kierować się zasadą najlepszego wykorzystania przestrzeni, brać pod uwagę ryzyka i uwarunkowania ekologiczne, dążyć do ograniczenia w przypadku awarii zagrożenia skażeniem substancjami ropopochodnymi obszarów cennych ekologicznie i tych aktywnie wykorzystywanych przez turystykę i do minimalizacji wizualnego zanieczyszczenia krajobrazu przez konstrukcje trwale wykorzystujące dno morskie (np. wysokość położenia osi rotora turbiny wiatrowej widoczne z brzegu powinna być ograniczona do 125 m powyżej średniego stanu morza).

Z punktu widzenia ryzyka wystąpienia skażeń substancjami ropopochodnymi plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien rezerwować przestrzeń na rozwiązania porządkujące nawigację jednostek w okolicach Półwyspu Helskiego i Rozewia, tak by w sposób znaczący można było zmniejszyć takie ryzyka.

Przy ustalaniu rozwiązań mających na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia przypadkowych skażeń substancjami ropopochodnymi plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien uwzględnić nie tylko żeglugę w polskich obszarach morskich, ale również

w przyległych obszarach morskich z poszanowaniem odpowiednich międzynarodowych regulacji prawnych.

Wynikające z analizy istniejącej infrastruktury technicznej

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić: istniejące elementy infrastruktury zapewniającej dostęp do portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, istniejące elementy infrastruktury zapewniającej dostęp do portów innych niż porty o podstawowym znaczeniu dla gospodarki, istniejące Systemy Kontroli Ruchu Statków oraz systemy rozgraniczenia ruchu, istniejące elementy infrastruktury liniowej na polskich obszarach morskich takie jak kable energetyczne, światłowodowe, rurociągi etc., istniejące konstrukcje związane z brzegiem, jak pomosty, nabrzeża, mola, jak również platformę wiertniczą wydobywającą ropę ze złoża B3 i B8.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy antycypować przyszły rozwój ww. elementów infrastruktury technicznej wynikający np. odnośnie kabli i rurociągów z zapotrzebowania na tego typu infrastrukturę warunkowanego miejscem lokalizacji farm wiatrowych i wydobywania surowców oraz z potrzeby tworzenia połączeń międzynarodowych.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien przewidzieć różne warianty rozbudowy sieci przesyłowej morskiej energetyki wiatrowej i możliwość powstania tzw. Szyny Bałtyckiej.

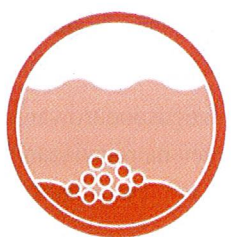
Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych poszczególnym akwenom w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić na ile dany akwen jest predestynowany pod rozwój morskiej energetyki wiatrowej, tak aby najcenniejsze i najmniej konfliktogenne akweny rezerwować pod tę funkcję.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 musi uwzględniać wydane decyzje lokalizacyjne dla morskich farm wiatrowych.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien przewidzieć różne warianty rozwoju wydobywania węglowodorów, które mogą skutkować pojawieniem się nowych konstrukcji morskich o funkcji wydobywczej.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien chronić rozpoznane złoża węglowodorów przez nadanie im funkcji podstawowej poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż.

Wynikające z analizy składowisk

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić istniejące obszary składowania urobku oraz pola refulacyjne.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy antycypować przyszłe potrzeby w zakresie pogłębiania torów wodnych oraz zmianę paradygmatu gospodarowania urobkiem uzyskanym w procesie pogłębiania.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy dążyć do uniknięcia konfliktów z innymi użytkownikami morza (m.in. farmy wiatrowe, kable, szlaki żeglugowe, akweny szczególnie wykorzystywane przez rybaków, obszary poboru piasku lub żwiru).

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych poszczególnym akwenom w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić ryzyka związane z zatopioną bronią chemiczną i konwencjonalną i wyznaczyć strefy zamknięte lub ograniczonego użytkowania w obszarach składowania zatopionej broni chemicznej.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien wprowadzić wymóg uwzględnienia w badaniach pod inwestycje na polskich obszarach morskich poszukiwania potencjalnych elementów zatopionej amunicji.

Wynikające z analizy potrzeb obrony narodowej i bezpieczeństwa

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien zapewnić: możliwość bezpiecznego wykonywania zadań nawodnych i podwodnych na obszarach poligonów morskich Marynarki Wojennej okrętom i lotnictwu morskiemu, realizację zadań trałowych, minowych i innych oraz realizację Porozumienia wykonawczego między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki do Umowy między Rządem

Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki dotyczącej rozmieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej systemu obrony przed rakietami balistycznymi w sprawie użytkowania terenów oraz przestrzeni powietrznej wokół Bazy systemu obrony przed rakietami balistycznymi, podpisane w Warszawie dnia 27 kwietnia 2015 r. (Dz. U. 2016 poz. 234), w którym określono ograniczenia wysokościowe, kubaturowe oraz elektromagnetyczne wynikające z ww. porozumienia.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych obronności i bezpieczeństwa państwa w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić informacje o charakterze jawnym – dotyczące m.in. istniejącej infrastruktury wojskowej i jej elementów składowych (zwłaszcza lokalizacje poligonów morskich, kotwiczowisk i torów wodnych Marynarki Wojennej RP).

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych poszczególnym akwenom w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić wymogi obrony narodowej w tym lokalizację kotwiczowisk, przebieg korytarza infrastrukturalnego dla kabli przesyłowych energii elektrycznej, podmorskich sieci technicznych i rurociągów tak, aby omijały one obszary morskie służące obronności i bezpieczeństwu państwa, jak również pozostałe potrzeby w zakresie obronności państwa wynikające m.in. z ustanowionych stref niebezpiecznych dla żeglugi i rybołówstwa oraz z prowadzonych działań wojska na obszarach morskich.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien wskazać konieczności ustanawiania stref bezpieczeństwa w odległości 500m wokół obiektów na obszarach morskich, zwłaszcza w rejonie obiektów wojskowych, wprowadzić zapis, że sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia należy lokalizować w odległości nie mniejszej niż 500 m od granicy akwenów morskich służących obronności i bezpieczeństwu państwa, wskazać zasadność objęcia planem zagospodarowania morskich wód wewnętrznych (Zalew Wiślany), które uzyskają swobodny dostęp do pozostałych obszarów morskich po wykonaniu kanału wodnego na Mierzei Wiślanej.

Wynikające z analizy potrzeb ochrony przyrody i monitoringu środowiskowego

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych ochrony środowiska i przyrody w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić istniejące obszarowe formy ochrony przyrody na polskich obszarach morskich i lądowych obszarach przyległych, jak również zapotrzebowanie na przestrzeń morską gatunków makrofitów występujących w polskich obszarach morskich ze statusem ochronnym, gatunków ryb i minogów występujących w polskich obszarach morskich ze statusem ochronnym, gatunków ptaków wodnych występujących w polskich obszarach morskich ze statusem ochronnym oraz gatunków ssaków morskich występujących w polskich obszarach morskich ze statusem ochronnym.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych poszczególnym akwenom w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić ryzyko związane z wrakami stanowiącymi zagrożenie dla środowiska i możliwościami skażeń ekologicznych.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych na cele badań naukowych w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy dążyć do zapewnienia właściwej przestrzeni dla stacji monitoringowych stanu środowiska morskiego oraz monitoringu stanu zasobów ryb.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych na cele badań naukowych w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy antycypować wzrost przestrzennej gęstości stacji monitoringowych stanu środowiska.

Wynikające z analizy potrzeb zachowania podwodnego dziedzictwa kulturowego

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien umożliwić ochronę podwodnego dziedzictwa kulturowego Zatoki Puckiej ze szczególnym uwzględnieniem Zalewu Puckiego, zapewnić ochronę podejścia do Portu Północnego i Portu Gdańskiego z wyłączeniem istniejących torów wodnych, obszarów porefulacyjnych.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych dziedzictwa kulturowego w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy wydzielić obszary nieprzebadane pod względem podwodnego dziedzictwa kulturowego, które powinny być oznaczone jako obszary rozpoznawcze, wyznaczyć strefy ochronne wokół obiektów podwodnego dziedzictwa kulturowego na obszarach już rozpoznanych.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych dziedzictwa kulturowego w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy antycypować utworzenie obszaru ochrony archeologicznej zgodnie z art.7 rozdz. 2. Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 r. (Dz. U. 2003 Nr 162 poz. 1568), jak również potrzebę wydzielenia obszarów przydatnych dla stworzenia podwodnego parku archeologicznego w obszarach szczególnie intensywnego rozwoju turystyki wrakowej (nurkowej).

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych poszczególnym akwenom w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić położenie zatopionych osad i krajobrazów oraz wraków (mających wartość archeologiczną i będącymi cmentarzyskami wojennymi).

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien wprowadzić wymóg inwentaryzacji zasobów zabytkowych w procesie przygotowywania dokumentacji OOS, jak

również ustalić zasady postępowania w sytuacji, kiedy w ramach badań inwestycyjnych czy innych czynności na morzu zostanie odkryty obiekt historycznie wartościowy.

Wynikające z analizy potrzeb turystyki nadmorskiej

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych turystyki, sportu i rekreacji w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić istniejące legalnie kąpieliska i obiekty infrastruktury turystyki nadmorskiej oraz obszar wyznaczony pod regaty żeglarskie na Zatoce Pomorskiej, jak również istniejące przepisy regulujące ruch turystyczny, ustanawiające strefy zamknięte dla ruchu, jak również strefy bezpieczeństwa, gdzie ruch jednostek wodnych podlega ograniczeniom.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych turystyki, sportu i rekreacji w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy antycypować dalszy rozwój kwalifikowanej turystyki morskiej i wskazać tereny ku temu najbardziej predestynowane (np. Zatoka Pucka, Zalew Wiślany, Zalew Szczeciński i Zatoka Pomorska).

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych turystyki, sportu i rekreacji w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić wymogi ochrony środowiska i wpływ turystyki na zachowanie siedlisk i gatunków.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 powinien przewidzieć potrzebę sporządzenia planów szczegółowych dla obszarów o nasilonej intensywności konfliktów związanych z rozwojem turystyki nadmorskiej.

Wynikające z analizy wydanych decyzji i inwestycji celu publicznego

Przy nadawaniu funkcji podstawowych sztucznych wysp i konstrukcji oraz pozyskiwania energii odnawialnej czy infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić już wydane wiążące decyzje lokalizacyjne, tj. ważne pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie morskich farm wiatrowych. Ponieważ wykorzystanie tych zasobów może być mocno oddalone w czasie należy zdecydować o tymczasowych formach użytkowania tej przestrzeni nie kolidujących z jej funkcją podstawową.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić zgłoszone do postępowania przetargowego dwa obszary: obszar WOLIN i obszar USTRONIE.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić planowaną infrastrukturę liniową na podstawie wydanych decyzji Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Urzędów Morskich.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych infrastruktury technicznej w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić potencjalne lokalizacje elektrowni jądrowej oraz obszary, na których mogą być zlokalizowane rurociągi zrzutu wód z systemu chłodzącego.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych poszczególnym akwenom w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić budowę

drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską oraz skutki modernizacji toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5m.

Przy nadawaniu funkcji podstawowych i dopuszczalnych poszczególnym akwenom w planie zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w skali 1:200 000 należy uwzględnić inwestycje Urzędów Morskich w Gdyni, Słupsku i Szczecinie.

Instytucja wykonująca prace nad
projektem planu zagospodarowania przestrzennego
polskich obszarów morskich:

Instytut Morski w Gdańsku

Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy w Gdyni

pzppom2019@im.gda.pl

Instytucja zlecająca prace nad
projektem planu zagospodarowania przestrzennego
polskich obszarów morskich:

Urząd Morski w Gdyni

planymorskie@umgdy.gov.pl

www.umgdy.gov.pl